

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้าง
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

The Development of a Training Curriculum on Job Development
Agreement Writing to Enhance Desirable Characteristics of
Government Teachers and Educational Personnel under the Office
of Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Education Service Area

Received: June 16, 2023
Revised: June 21, 2023
Accepted: June 21, 2023

วัชรภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง¹ และ ธาณี ชูกำเนิด²
Wacharapatr Techawattanasiridumrong and
Thanee Chukamnerd
(ananxisu163@gmail.com and thanee.chu@hotmail.com)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางาน 2. ประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางาน 3. ติดตามผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางาน โดยใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 17 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มแบบมีระบบ โดยใช้เกณฑ์การหาช่วงของการสุ่มคำนวณจากขนาดประชากรหารด้วยขนาดกลุ่มตัวอย่าง และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 510 คน ได้มาโดยสุ่มแบบหลายขั้นตอน ได้แก่ สุ่มโรงเรียน สุ่มระดับชั้นเรียน และสุ่มจำนวนนักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางาน 2) แบบประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรม มีค่าความเชื่อมั่น 0.97 และ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.85 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า

^{1, 2} สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

หลักสูตรฝึกอบรมมี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมาย 3) คำอธิบายกิจกรรม 4) โครงสร้างกิจกรรม 5) เป้าหมายการจัดกิจกรรม 6) วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 9) แผนการจัดการเรียนรู้

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.56/84.88 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ครั้งที่ 2 จำนวน 5 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.44/86.66 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และครั้งที่ 3 จำนวน 9 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.23/82.36 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. ผลการติดตามผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: หลักสูตรฝึกอบรม, การพัฒนางาน, ครู, คุณลักษณะที่พึงประสงค์

Abstract

The research has the following objectives: 1. Develop a job development agreement writing training course 2. Evaluate the effectiveness of a job development agreement writing training course 3. Follow up on the results of using the job development agreement writing training course using Research and Development methods The sample group was civil servants, teachers and educational personnel. Under the Office of Phra Nakhon Si Ayutthaya Secondary Educational Service Area, 17 students were obtained by systematic random sampling. The sampling interval is calculated from the population size divided by the sample size. And 510 Mathayomsuksa 1 students were selected by multi-stage random sampling, namely school random, grade level random. And random number of students the tools used in the research was 1) a training course on writing agreements for job development 2) an evaluation form for the main effectiveness of the training course. The confidence value was 0.97 and 3) the learning achievement test. The reliability was 0.85. Statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation.

The result of the research are:

1. The result of the development of the contract writing training course in the development of the job to strengthen the feature. It was found that the training curriculum consisted of 9 elements: 1) principles and reasons, 2) aims, 3) activity descriptions, 4) activity structure, 5) goal of activity management, 6) method of organizing activities. Learning 7) media and learning resources 8) measurement and evaluation of learning outcomes and 9) learning management plans

2. The results of the evaluation of the efficiency of the training curriculum on writing agreements for job development for enhancing desirable characteristics of government teachers and educational personnel showed that the results of the 1st trial of the training curriculum were 3 people with an average score of 85.56. /84.88 higher than the criteria, the second time of 5 people had an average score of 84.44/86.66 higher than the criteria and the third time of 9 people had an average score of 82.23/82.36 higher than the specified criteria.

3. The follow-up results of the use of the agreement writing training curriculum for job development to enhance desirable characteristics of government teachers and educational personnel revealed that students had higher post-learn learning achievement than before. Statistically significant at the .01 level.

Keywords: Training Courses, Performance Agreements, Position Standards, Teacher, Desirable Characteristics

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 บัญญัติไว้ในมาตรา 258 จ.(3) กำหนดให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้และสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู ดังที่ ราชกิจจานุเบกษา (2561, หน้า 14-15) และกำหนดให้มียกย่องพัฒนาครูตามมาตรา 54 วรรค(6) แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูเนื่องจากครูมีหน้าที่สอนผู้เรียนให้มีความรู้และคุณธรรม ดังที่

กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ส่วนมาตรา 4 “ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน นอกจากนี้มาตรา 52 กำหนดให้ กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการการผลิต การพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง รัฐจึงจัดสรรงบประมาณและจัดตั้งกองทุนพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเพียงพอ ดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563) ครูเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้แต่ละประเทศ สามารถขับเคลื่อนและพัฒนาบุคคลของประเทศให้มีประสิทธิภาพ เพราะการพัฒนาพลเมืองให้มีคุณภาพถือว่าเป็นหัวใจสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ จึงมีการกำหนดนโยบายจากหน่วยงานพัฒนาการศึกษาหลายแห่งของประเทศ ด้วยเหตุดังกล่าวทุกประเทศจึงได้มีการเร่งรัดพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพสูงและมีความคิดเห็นตรงกันว่า “ครู” เป็นปัจจัยสำคัญที่จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ (พลฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ, 2561)

แผนการศึกษาชาติ พ.ศ.2560-2579 ได้ชี้ให้เห็นถึงประเด็นความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals: SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียนและความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560–2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566–2570) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) ดังนั้นแผนการศึกษาแห่งชาติ ตั้งเป้าหมายพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) โดยมีครูเป็นกลไกสำคัญในการทำหน้าที่ส่งเสริมการศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ ทั้งความรู้วิชาการ ศาสตร์วิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนอบรมบ่มสอนคุณธรรมจริยธรรม ความดีงามตามบริบทสังคมไทยและเครื่องมือของครูในยุคดิจิทัลจะต้องมีการปรับให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนยุคใหม่เช่นกันทั้งกลุ่มประชากร (Generation) Gen-Z ที่เน้นสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตและใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่บนเว็บไซต์และ Gen-Alpha (เกิดปี 2553-2568) ที่เกิดและเติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยียุคใหม่ที่พัฒนาเต็มที่ โดยเริ่มจากการออกแบบการเรียนรู้

พร้อม ๆ กับการปรับตัวจากครูผู้สอนเป็น “ผู้อำนวยความสะดวก” (Facilitator) ทำให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาสาระ โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาผสานกับความรู้และทักษะ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและเกิดประสิทธิภาพในการทำงานของครูเอง (นวรรตน์ รามสูต, 2564)

การพัฒนาคุณลักษณะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความสามารถ มีศักยภาพตามลักษณะงานที่ปฏิบัติโดยเฉพาะงานด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่พร้อมทั้งด้านความรู้และคุณธรรม ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 6 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจสติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ส่วนมาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพดังที่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563, หน้า 4-8) และสอดคล้องกับสาระสำคัญของแนวทางในการจัดการศึกษา นอกจากนี้ มาตรา 24(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563)

ดังนั้น ประเด็นที่ต้องท้าทายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ การค้นพบแนวทางและออกแบบการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ให้ผู้เรียนได้ค้นพบและเรียนตามความถนัดอย่างเต็มตามศักยภาพและมีการสอนที่สนับสนุนการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น เช่น การเรียนรู้ที่เสริมสร้างศักยภาพส่วนบุคคล (Personalized Learning) การเรียนรู้ที่มีความหมายและมีคุณค่า (Purposeful and Valuable Learning) การเรียนรู้สร้างสรรค์นวัตกรรม การเรียนรู้ที่นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง เป็นต้น โดยมีการผสมผสานการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลต่าง ๆ ในรูปแบบและวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยและระดับการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนต่อความเปลี่ยนแปลง เกิดคุณค่าแห่งการเรียนรู้ที่ดำรงเพื่อการพัฒนาตนเอง อาชีพ และสังคมในอนาคตต่อไป (สำนักงานมาตรฐานและพัฒนาการเรียนรู้, 2564)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ตระหนักในบทบาทดังกล่าวในฐานะที่เป็นสถาบันผลิตครูและเป็นองค์กรหลักทางการศึกษาในพื้นที่ จึงได้กำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาคุณภาพการศึกษาขึ้นพื้นฐาน โดยใช้เครือข่ายการเรียนรู้

ผ่านการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นกลไกในการพัฒนาครูตามบริบทของพื้นที่ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้พื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นกรณีศึกษา ทั้งนี้การดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา โดยคำนึงถึงกรอบแนวคิดทางด้านวัฒนธรรมองค์กร โครงสร้างองค์กร ภาวะผู้นำ สภาพสังคมและเศรษฐกิจของพื้นที่เป็นสำคัญ ตลอดจนตรวจสอบผลของการดำเนินงานตามกระบวนการวิจัย ซึ่งเป็นคำถามที่ต้องการแสวงหาคำตอบที่ตั้งขึ้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยจะชี้ให้เห็นถึงประเด็นในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ประสบความสำเร็จอันจะหมายถึงการพัฒนาครูที่มุ่งสู่คุณภาพของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อติดตามผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Study and Analysis) ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร (Design and Development) ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตรและหาประสิทธิภาพ (Course Trials and Effectiveness) และขั้นตอนที่ 4 การประเมินหลักสูตร (Courses Assessment)

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 289 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 2,650 คน จาก 15 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา จำนวน 2,939 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา, 2565)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ **กลุ่มที่ 1** กลุ่มที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน 289 คน ผู้วิจัยคัดเลือกไว้จำนวน 17 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบมีระบบ (Systematic Random Sampling) โดยการหาช่วงของการสุ่มคำนวณจากขนาดประชากรหารด้วยขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ $289/17 = 17$ หมายถึง จัดเรียงลำดับรายชื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ลำดับที่ 1-289 เลือกสุ่มทุก ๆ 17 คน จนครบ 17 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง **กลุ่มที่ 2** กลุ่มที่ใช้ติดตามผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลง ในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 300 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) จากนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 17 ห้อง ๆ ละ 30 คน รวม 510 คน

ระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ ปีการศึกษา 2565 ใช้เวลา 3 วัน จำนวน 18 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 54 คน มีความคิดเห็นร้อยละ 86.00 ว่าเป็นเครื่องมือที่ดีนำไปใช้ในการวิจัยได้

2. แบบประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรม ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC) โดยทำตารางการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องและพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามอยู่ในช่วง 0.60-0.97 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

3. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่มีค่าความยาก-ง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20-1.00 จำนวน 40 ข้อ โดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.25-0.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.30-0.90 ผู้วิจัยนำข้อสอบที่คัดเลือกไว้ จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (KR-20) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คำนวณจากสูตรของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน พบว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.85

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมหลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรมกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามเกณฑ์ 80/80 คำนวณจากสูตร $E1/E2$ วิเคราะห์ข้อมูลแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เป็นกลุ่มติดตามผล

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในหลักสูตรฝึกอบรมมีหน่วยฝึกอบรม จำนวน 3 หน่วยฝึกอบรม โดยแต่ละหน่วยฝึกอบรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมาย 3) คำอธิบายรายวิชา 4) โครงสร้างกิจกรรม 5) เป้าหมายการจัดกิจกรรม 6) วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 9) แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้ประกอบหน่วยฝึกอบรม มี 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ผลการเรียนรู้ 2) สารสำคัญ (ความคิดรวบยอด) 3) สารการเรียนรู้ 4) ภาระงาน (สะท้อนการจัดกิจกรรม) 5) วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 8) บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม มีคะแนนค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ระหว่าง 4.49-4.89 และค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.81-1.00 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.56/84.88 ครั้งที่ 2 จำนวน 5 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.44/86.66 และครั้งที่ 3 จำนวน 9 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.23/82.36 สรุปได้ว่า หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. ผลการติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนสอนจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรม จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จากแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเป็นการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมขึ้นมาใหม่อย่างมีระบบ ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Study and Analysis) 2) การออกแบบและพัฒนาหลักสูตร (Design and Development) 3) การทดลองใช้หลักสูตรและหาประสิทธิภาพ (Course Trials and Effectiveness) และ 4) การประเมินหลักสูตร (Courses Assessment) ในหลักสูตรฝึกอบรมมีหน่วยฝึกอบรม จำนวน 3 หน่วยฝึกอบรม โดยแต่ละหน่วยฝึกอบรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) จุดมุ่งหมาย 3) คำอธิบายรายวิชา 4) โครงสร้างกิจกรรม 5) เป้าหมายการจัดกิจกรรม 6) วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 9) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ประกอบหน่วยฝึกอบรมมี 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ผลการเรียนรู้ 2) สาระสำคัญ (ความคิดรวบยอด) 3) สาระการเรียนรู้ 4) ภาระงาน (สะท้อนการจัดกิจกรรม) 5) วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 8) บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย อินทะมาน และสำราญ กำจัดภัย (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน; กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านบ่อพนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า มีขั้นตอนดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ร่วมศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 ร่วมวางแผนออกแบบและยกร่างหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นตอนที่ 3 ร่วมปฏิบัติการนำใช้หลักสูตรฝึกอบรม และ ขั้นตอนที่ 4 ร่วมประเมินผลการใช้หลักสูตรและสะท้อนความคิดเห็น หลักสูตรฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) โครงสร้างหลักสูตร 4) แนวทางการใช้หลักสูตร และ 5) การประเมินผลการใช้หลักสูตร

รวมถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณิการ์ สุทะหลวง และ มนสิข สิริสมบุญ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงสำหรับครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานหลักสูตรฝึกอบรม ควรเป็นหลักสูตรที่มีกระบวนการพัฒนาที่ส่งเสริมให้ครูมีพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ ตามสมรรถนะครู เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยมีกระบวนการชี้แนะและเป็นพี่เลี้ยงในการช่วยเหลือและให้คำแนะนำ 2) ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรฝึกอบรม

6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) จุดมุ่งหมาย 2) สมรรถนะ 3) โครงสร้างและเนื้อหา 4) แนวทางการพัฒนา 5) ทรัพยากร 6) การวัดและประเมินผล โดยมีคุณภาพของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก จากการศึกษา นำร่องใช้หลักสูตรฝึกอบรมและประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ครู 6 สมรรถนะ พบว่า ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล สามารถ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ตามหลักพุทธบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ขั้นวิเคราะห์ความต้องการ 2) ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์ 3) ขั้นการสร้างหลักสูตรฝึกอบรม 4) ขั้นการเลือกกิจกรรมและเทคนิคฝึกอบรม 5) ขั้นการออกแบบเพื่อวัดและประเมินผลก่อนและหลังการฝึกอบรม 6) ขั้นการดำเนินการฝึกอบรม และ 7) การวัดและการประเมินผลหลังการฝึกอบรม ความต้องการด้านการฝึกอบรม 4 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ความสามารถในการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จำกัด การคิดค้นวิธีการถ่ายทอดความรู้ การคิดค้นวิธีการสร้างความผ่อนคลายให้กับผู้เรียน 2) ด้านการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย การควบคุมอารมณ์ วินัยหรือความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ 3) ด้านการพัฒนาความสามัคคี ประกอบด้วย การทำงานเป็นทีม การเสียสละ ความเข้าอกเข้าใจกัน 4) ด้านการพัฒนาการสื่อสาร ประกอบด้วย การสื่อสารกับผู้เรียน การสื่อสารภายในโรงเรียน การสื่อสารระหว่างสถานศึกษาต้นสังกัดกับสถานศึกษาอื่น

2. การประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า ความเหมาะสมของร่างหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ส่วนความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม พบว่า หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความสอดคล้องกันในทุกประเด็น โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับสูงตั้งแต่ 0.81-1.00 สรุปได้ว่า ร่างหลักสูตรฝึกอบรมมีความเหมาะสมและความสอดคล้องกันในทุกประเด็น สามารถนำไปใช้ได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ร่างหลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความชัดเจนและความเหมาะสมของหลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างกิจกรรม เป้าหมายการจัดกิจกรรม วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุทัย อินทะมาน และ สำราญ กำจัดภัย (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านบ่อพนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า หลังการฝึกอบรมครูมีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนและเจตคติสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการประเมินด้านทักษะการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนอยู่ในระดับดีและความพึงพอใจของครูอยู่ในระดับมาก ส่วนงานวิจัยของ สุพรรณิการ์ สุทะหลวง และ มนสิข สิริสมบูรณ์ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงสำหรับครูประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หลังเข้าร่วมการฝึกอบรมครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และผลการประเมินความคิดเห็นต่อหลักสูตรหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมครูมีความคิดเห็นต่อหลักสูตรภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พักตร์จิรา ประรามภักดิ์, เชษฐ์ ศิริสวัสดิ์ และ เที ธรรมวัฒนา (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมี 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ชื่อหลักสูตร 2) ความเป็นมา 3) หลักการของหลักสูตร 4) วัตถุประสงค์ 5) เนื้อหาและระยะเวลา 6) แนวทางการจัดกิจกรรม 7) สื่อประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร และ 8) การประเมินผลหลักสูตร โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตรฝึกอบรมและเนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมพบว่า มีค่า IOC เท่ากับ 0.94

3. การติดตามผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางาน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา พบว่า ผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ครั้งที่ 1 จำนวน 3 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 85.56/84.88 ครั้งที่ 2 จำนวน 5 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 84.44/86.66 และครั้งที่ 3 จำนวน 9 คน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.23/82.36 สรุปได้ว่า หลักสูตรฝึกอบรมมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สรุปได้ว่า หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีประสิทธิภาพ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอาศัยแนวคิดกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร เทคนิควิธีการฝึกอบรมครั้งนี้ใช้หลายวิธีทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมอย่างมาก รวมถึงการให้ฝึกปฏิบัติจริง ประกอบกับวิทยากรมีความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมอย่างดี จึงทำให้ผลการฝึกอบรมเป็นไปตามที่คาดหวังไว้และมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับงานวิจัยของ มงคล สามารถ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ตามหลักพุทธบูรณาการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการทดลองภาคสนามการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 คน โดยการบูรณาการ หลักอริยสัจ 4 และมรรคมีองค์ 8 ในการฝึกอบรม 4 ด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านการพัฒนาความสัมพันธ์และด้านการพัฒนาการสื่อสารมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 โดยหลังเข้าร่วมการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านสูงกว่าก่อนเข้าร่วมการฝึกอบรม และ 2) การตรวจสอบรูปแบบการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามหลักพุทธบูรณาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความถูกต้อง ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ตามลำดับและมียอดความรู้บนพื้นฐานของ ABT: Model (Ariyasacca Based Training)

รวมถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธกรจิรา ประมมภ์, เชษฐ์ ศิริสวัสดิ์ และ เทธิธรรมวัฒนา (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจหลังฝึกอบรมสูงกว่าก่อนฝึกอบรม และครูมีความพึงพอใจการใช้หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่า มีความพึงพอใจภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิพงศ์ จอมหงส์ พิพัฒน์ (2564) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษา พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

องค์ความรู้จากการวิจัย

หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีองค์ประกอบของเนื้อหาที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
2. การส่งเสริมและสนับสนุนจัดการเรียนรู้ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และ

3. การพัฒนาตนเองและวิชาชีพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

หลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังกล่าว สามารถพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้สูงขึ้น รวมทั้งความคิดเห็นโดยภาพรวมต่อหลักสูตรฝึกอบรมฯ ว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด กล่าวคือ ภาษาที่ใช้ในหลักสูตรฝึกอบรมฯ มีความชัดเจน เข้าใจง่ายเหมาะสมกับระยะเวลาในการนำไปใช้ในการฝึกอบรม รวมทั้งมีการลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหาในแต่ละหน่วยการฝึกอบรมอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ควรสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2) กระทรวงศึกษาธิการควรกำหนดให้มีหลักสูตรฝึกอบรมเกี่ยวกับสมรรถนะในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาสมรรถนะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะการปฏิบัติ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะประจำสายงานสอนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น โดยใช้หลักสูตรฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Learning)

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากับรูปแบบการฝึกอบรมแบบอื่น ๆ

2) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการเขียนข้อตกลงในการพัฒนางานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดกระทรวง อื่น ๆ โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา

3) ควรมีการศึกษารูปแบบการฝึกอบรมซึ่งจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

รายการอ้างอิง

- นวัฒน์ รามสูต. (2564). *ครูไทยกับ AI ในสนามการศึกษาเพื่อสร้างคนสู่ศตวรรษที่ 21*. สืบค้น 10 มิถุนายน 2566, จาก https://elibrary.ksp.or.th/index.php?lvl=cmspage&pageid=4&id_article=286
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ. (2561). *การพัฒนากลไกขับเคลื่อนระบบการผลิตและพัฒนาครูสมรรถนะสูงสำหรับประเทศไทย 4.0*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- พัทธรจิรา ปารามภัก, เชษฐ์ ศิริสวัสดิ์ และ เทธิ ธรรมวัฒนา. (2565). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 9(2), 301-313.
- ภูมิพงศ์ จอมหงส์พิพัฒน์. (2564). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 6(7), 334-349.
- มงคล สามารถ. (2562). รูปแบบการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ตามหลักพุทธบูรณาการ. *วารสารมหาจุฬานาครทรรณ*, 6(3), 1173-1196.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก 6 เมษายน 2560.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา. (2565). *ข้อมูลสารสนเทศจำนวนนักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพระนครศรีอยุธยา (รายงานข้อมูลสารสนเทศ)*. พระนครศรีอยุธยา.
- สุพรรณิการ์ สุทะหลวง และ มนสิข สิริสมบุญ. (2565). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงสำหรับครูประถมศึกษา. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(6), 468-487.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: อีเลฟเว่น สตาร์ อินเตอร์เทรด.

อุทัย อินทะมาน และสำราญ กำจัดภัย. (2560). การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อส่งเสริมการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน; กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านบ่อพนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 9(1), 229-242.